

*Manifest Maatschappelijk
Verantwoord Inkopen
Actieplan 2018-2020*

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

1. Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen.....	4
1.1. Doel van het Manifest MVI	4
1.2. Thema's MVI	4
2. Doelen en ambities gemeente Coevorden.....	6
2.1 Inventarisatiedocument 'Energiek naar duurzaam'	6
2.2 Coalitie- en Raadsakkoord 2018 – 2022.....	7
2.3 Impact	8
3 MVI in de praktijk	9
3.1 Wat doen wij al?	9
3.2 Doelstellingen en ambities 2018-2020	11
4 Uitvoering actieplan	14
4.1 Intern draagvlak	14
4.2 Interne rolverdeling	14
4.3 Monitoring en evaluatie	14

Inleiding

Klimaatveranderingen worden duidelijker zichtbaar en maatregelen om deze veranderingen te beperken worden steeds urgenter. Tijdens een VN Klimaatop in Parijs eind 2015 is een akkoord bereikt over maatregelen om de oorzaken van klimaatverandering aan te pakken. Deze maatregelen vragen een andere manier van denken en handelen, ook in de gemeente Coevorden. Naar aanleiding daarvan heeft de gemeente Coevorden in 2017 besloten dat zij haar klimaatambities concreter vorm wenst te geven.

Een eerste stap in die richting is het document "Energiek naar duurzaam", een inventarisatiedocument voor een nog op te stellen klimaatagenda voor de gemeente Coevorden. Hierin zijn onze ambities op het gebied van klimaat abstract in kaart gebracht. En ook in het nieuwe coalitieakkoord 2018-2022 heeft het bestuur ambities omtrent het klimaat. Zo wenst de gemeente in 2040 een klimaat neutrale gemeente te zijn, omdat de gemeente dit ontzettend belangrijk vindt voor volgende generaties. De concrete invulling van de ambities wordt de komende tijd ingevuld, waarbij ook inkoop een rol zal spelen.

De gemeente Coevorden koopt jaarlijks voor ruim 62 miljoen euro in van diverse inkooppakketten zoals het sociaal domein, civieltechnische werkzaamheden en de eigen facilitaire voorzieningen. Maatschappelijk verantwoord inkopen vraagt een andere kijk op deze inkopen. Hoe kunnen we duurzaamheid toepassen in onze aanbestedingen? Welke aanbestedingen zijn hier geschikt voor?

Om extra aandacht te schenken aan duurzaam inkopen en hierin concrete stappen te zetten, hebben wij op 14 december 2017 het landelijk Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) ondertekend. Dit Manifest geeft in hoofdlijnen weer wat de gedeelde ambities zijn van Nederlandse overheden op het gebied van MVI. Het doel van het Manifest is het vergroten van de bijdrage van MVI aan het realiseren van de beleidsdoelen.

Dit doen wij als gemeente middels de uitvoering van dit actieplan, waarbij wij MVI effectief willen verankeren in onze organisatie en actief gaan deelnemen in een netwerk voor en door de partijen en het bevorderen van onderlinge samenwerking en uitwisseling van kennis. Met dit actieplan is een eerste opzet gemaakt richting duurzaam inkopen.

In het eerste hoofdstuk van dit actieplan wordt het Manifest MVI toegelicht aan de hand van de doelen en specifieke thema's zoals biobased en circulair inkopen. In het daaropvolgende hoofdstuk staan de ambities van de gemeente Coevorden centraal. Deze ambities worden vervolgens in hoofdstuk drie vertaald naar de huidige acties die wij als gemeente al uitvoeren en naar concrete acties tot 2021. Tot slot wordt in het vierde hoofdstuk in gegaan op de uitvoering, de communicatie, de monitoring en de evaluatie van het plan.

Wat zijn onze ambities? Wat zijn de mogelijkheden? En op welke wijze gaan we hier invulling aan geven?

Kortom, hoe halen we Parijs naar Coevorden?

1. Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Maatschappelijk Verantwoord Inkopen betekent dat bij de inkoop van producten, diensten en werken de effecten op people (mensen), planet (planeet/milieu) en profit/prosperity (winst/welvaart) worden meegenomen.” (Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2016-2020)

1.1. Doel van het Manifest MVI

Om onze welvaart voor huidige en toekomstige generaties te behouden is het nodig om het concurrentievermogen van onze economie te versterken en tegelijkertijd de belasting op mens en milieu en de afhankelijkheid van fossiele energie en schaarse grondstoffen te verminderen. Creativiteit, ondernemerschap en innovatie zijn essentieel om deze omslag naar duurzame groei mogelijk te maken.

Middels het Manifest MVI wenst het kabinet de dynamische samenleving te ondersteunen en MVI effectief in te zetten om een bijdrage te leveren aan de realisatie van beleidsdoelen als: *het tegengaan van klimaatverandering, realiseren van een circulaire economie, verminderen van de milieudruk, verduurzamen bedrijfsvoering overheden, stimuleren hernieuwbare energieopwekking en energie-efficiëntie, stimuleren van innovatie en social return.*

1.2 Thema's MVI

Het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen onderscheidt zeven thema's te weten:

1. Internationale sociale voorwaarden

De internationale sociale voorwaarden richten zich op het bevorderen van de internationale arbeidsnormen, zoals het tegengaan van dwangarbeid, slavernij, kinderarbeid en discriminatie. Het toepassen van deze voorwaarden draagt bij aan het uitbannen van misstanden.

2. Social return

Met social return wordt meer werkgelegenheid gecreëerd voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Hierbij wordt de opdrachtnemer gestimuleerd of verplicht om een bijdrage te leveren in de vorm van het bieden van werkplekken, werkervaringsplekken of stageplekken.

3. Milieuvriendelijk inkopen

Bij milieuvriendelijk inkopen gaat het om het voorkomen van of minimaliseren van een negatieve impact op het milieu of juist het leveren van een positieve bijdrage aan het milieu.

4. Biobased inkopen

Bij biobased inkopen worden producten ingekocht die geheel of gedeeltelijk van hernieuwbare grondstoffen zijn gemaakt. Het gebruik van fossiele grondstoffen wordt teruggedrongen.

5. Circulair inkopen

In dit proces bestaat geen afval. De inkopende partij borgt dat de producten of materialen aan het eind van hun levenscyclus weer optimaal worden ingezet. Heel belangrijk hierbij is het waardebehoud.

6. Innovatiegericht inkopen

Of doelgericht bedrijven uitdagen met innovatieve oplossingen te komen of ruimte bieden aan bedrijven om een ontwikkelde innovatieve oplossing aan te bieden.

7. MKB-vriendelijk inkopen

De toegang tot aanbestedingen voor het MKB-bedrijf vergroten.

2. Doelen en ambities gemeente Coevorden

"Dit akkoord sluiten wij voor de komende vier jaar, maar onze verantwoordelijkheid gaat verder dan 2022. Wij hebben met onze plannen ook invloed op hoe de gemeente er na die vier jaar uitziet en op wat wij dan achterlaten." (Coalitieakkoord Coevorden 2018-2022)

2.1 Inventarisatiedocument 'Energiek naar duurzaam'

In 2017 heeft de gemeente het inventarisatiedocument 'Energiek naar duurzaam' samengesteld voor een nog op te stellen klimaatagenda voor Coevorden. Ten behoeve van dit document heeft het gemeentebestuur gespreksbijeenkomsten gehouden met inwoners, bedrijven, (sport)verenigingen, branchevertegenwoordigers, instellingen e.d. uit de gemeente Coevorden. Tijdens deze gesprekken zijn twee vragen aan de orde gekomen:

1. Wat gaan wij morgen doen?
2. En wie of wat hebben wij daarvoor nodig?

Op basis van deze vragen zijn diverse onderwerpen besproken en zijn uiteindelijk tien ambities naar voren gekomen. Deze ambities worden hieronder toegelicht:

1. Energie neutrale gebouwde omgeving

Wij willen dat alle woningen en gebouwen in Coevorden in ieder geval in 2040 energieneutraal zijn. Daarvoor willen wij dat de energieprestatie van bestaande woningen en gebouwen stap voor stap wordt verbeterd tot uiteindelijk energieneutraal in 2040. Wij willen onze gemeentelijke gebouwen uiterlijk in 2040 energieneutraal hebben of zoveel eerder als haalbaar is.

2. Zelf energie opwekken

Wij willen het zelf opwekken van energie bevorderen, of dit nu in een collectief of individueel gebeurt. Duidelijke randvoorwaarden voor energieopwekking op grote schaal zijn wenselijk. Hierbij moet worden gedacht aan bijvoorbeeld landschappelijke inpasbaarheid en maatschappelijke acceptatie.

3. Alternatieve warmte (energie)bronnen

Wij willen de toepassing van andere warmte(energie)bronnen dan aardgas en stroom bevorderen. Een haalbaarheidsonderzoek naar de inzet van het gebruik van restwarmte uit de Coevordense industrie en onderzoek naar de inzet van geothermie (aardwarmte) lijkt daarbij een noodzakelijke eerste stap. Ook denken wij hierbij aan een onderzoek naar de haalbaarheid van gasproductie uit vergisting van rioolwater en rioolslib.

4. Groene mobiliteit

Wij willen naar duurzaam vervoer "groene mobiliteit" in onze gemeente, inclusief ons gemeentelijk wagenpark en rollend materieel en het openbaar vervoer. Zo wordt het aantal openbare laadpalen vanaf eind 2018 fors uitgebreid. Wij zijn reeds aangesloten bij de lopende voorbereidingen voor een gezamenlijke aanbestedingsprocedure in provinciaal verband. Bij vervanging in ons wagenpark en werkmaterieel kijken wij naar duurzame alternatieven.

5. Beperken afval

Wij willen dat er minder afval ontstaat en meer afval kan worden hergebruikt, dit is al de lijn van het in 2016 door de raad vastgestelde afvalbeleidsplan waarin al doelen tot 2020 zijn benoemd op het gebied van betere scheiding van afval en minder restafval per inwoner.

De circulaire economie (gebaseerd op hergebruik materialen) willen wij als gemeente bevorderen. In de economische visie wordt naar verwachting hier een passage over opgenomen die hier o.a. betrekking op heeft.

6. Duurzaamheid en klimaatbestendigheid van de gemeente

Wij willen als gemeente een voorbeeldfunctie vervullen en daarom willen wij een duurzaam gemeentelijk inkoopbeleid. Bij nieuw beleid willen wij de grenzen wat vanuit duurzaamheidsoverwegingen op dit gebied wenselijk is maximaal oprekken. Ook bij de planvorming kunnen wij rekening houden met duurzaamheid en klimaatveranderingen, bijvoorbeeld middels energiezuinige openbare verlichting, het bergen van regenwater en het creëren van meer schaduw in de bebouwde kom.

7. Bewustwording

Wij willen de bewustwording van onze inwoners, scholen, bedrijven en brancheorganisaties op het gebied van duurzaamheid en klimaat verbeteren. Het bereiken van klimaatdoelen vereist namelijk niet alleen de juiste technische maatregelen en financiële middelen, maar ook de juiste bewustwording. Wij moeten immers op vele vlakken anders gaan denken en handelen, dit vereist de nodige bewustwording. Om deze reden vinden wij het zo belangrijk dat bewustwording een prominente plaats krijgt in het klimaatbeleid.

8. Samenwerken

Wij willen dat initiatieven en expertise worden gebundeld en beschikbaar komen (goede voorbeelden zijn een inspiratie) en dat verschillende partijen die zich met klimaat en duurzaamheid bezighouden bij elkaar worden gebracht.

9. Monitoren beleid

Wij willen dat de uitvoering van het klimaatbeleid een succes wordt en dat de afgesproken doelstellingen worden gerealiseerd.

10. Klimaatbeleid verder uitwerken en uitvoeren

Gelet op het belang dat de komende jaren aan het onderwerp duurzaamheid en klimaatbeleid zal worden gehecht en het voorgestelde vervolgtraject, dient de gemeente de komende jaren minimaal te beschikken over een duurzaamheidscoördinator (1 FTE, structureel). Of dat voldoende is, zal mede op basis van de concretisering van het gemeentelijk ambitieniveau moeten worden bepaald.

2.2 Coalitie- en Raadsakkoord 2018 – 2022

Na de verkiezingen in maart van dit jaar is een nieuwe gemeenteraad en een nieuw college van burgemeester en wethouders aangesteld. Het nieuwe bestuur heeft doelen en uitgangspunten voor de komende vier jaar vastgelegd in het Coalitie- en het Raadsakkoord.

In het Coalitieakkoord 2018-2022 'Kracht, energie en trots' wordt de doelstelling om in 2040 een klimaatneutrale gemeente te zijn centraal gesteld. De daadwerkelijke invulling hiervan en het thema Duurzaamheid in zijn geheel wordt opgepakt door de gemeenteraad. De gemeenteraad zal de dialoog met de samenleving zoeken ten aanzien van het thema Duurzaamheid.

2.3 Impact

Uit de ambities van de organisatie komen de volgende sectoren/productgroepen naar voren waar het bestuur impact op wil bereiken:

- Energie
- Brandstof
- Mobiliteit
- Afval
- Vastgoed

Daarnaast worden vanuit inkooperspectief ook de volgende sectoren/productgroepen interessant bevonden wanneer wordt gekeken naar de impact die de inkopen in deze productgroepen hebben op duurzaamheid en sociale aspecten.

- Facilitair
- Sociaal domein

3 MVI in de praktijk

Wat doen wij op dit moment al in de gemeente aan MVI? En wat zijn onze acties voor de komende twee jaar op het gebied van MIV?

3.1 Wat doen wij al?

Ondanks dat er de afgelopen jaren geen concrete klimaatambities vanuit de gemeente zijn uitgesproken, is er toch van alles opgezet en uitgevoerd met betrekking tot duurzaamheid, ook binnen inkoop. In het kader van 'Vier je successen' willen wij graag eerst inzichtelijk maken wat wij als gemeente al doen aan maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Huidige beleidskaders Inkoop- en Aanbestedingsbeleid 2017

De gemeente benadrukt het belang van duurzame ontwikkeling en daarom dient bij iedere aanbesteding aandacht te zijn voor dit onderwerp en te worden onderzocht of duurzaamheidscriteria kunnen worden toegepast. Op de volgende wijze is MVI opgenomen in het huidige beleid:

- Het realiseren van duurzaam inkopen, conform de duurzaamheidscriteria van PIANOo, binnen de gehele organisatie.
- De gemeente Coevorden maakt structureel gebruik van digitale middelen tijdens de aanbestedingsprocedure: e-aanbesteden.
- Kaders ten aanzien van Social Return on Investment.
- Het stimuleren van de inzet van de lokale Sociale Werkvoorziening.
- De gemeente moedigt innovatiegericht inkopen (en aanbesteden) aan.
- Bij iedere aanbesteding boven de Europese drempel wordt afgewogen of er circulair kan worden ingekocht.
- Indien mogelijk de toepassing van het gunningscriterium 'laagste kosten'. Daarbij wegen naast de prijs ook andere kostencriteria mee. Op deze wijze kan duurzaamheid zwaarder meewegen in de aanbesteding.

Gemeente als facilitator

De gemeente is al druk doende met haar rol als 'facilitator' om voor inwoners en ondernemers van de gemeente mogelijkheden te creëren voor windmolens, zonnepanelen en zonneparken. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij het afgeven van vergunningen.

Duurzaamheid in onze bedrijfsvoering

Vastgoed

- Op de daken van enkele gemeentelijke panden liggen zonnepanelen.
- In de twee kantoorpanden van het gemeentehuis en in een sporthal zijn bewegingssensoren aangebracht voor de verlichting.
- De sporthal in Dalen is als pilot uitgerust met LED-verlichting.
- Het gemeentehuis Hof van Coevorden wordt verwarmd met aardwarmte.

Leefomgeving

- Er is gestart met een pilot ecologisch bermbeheer in het Leeuwerikenveld en Drentse Poort.
- De eikenprocessierups wordt bestreden met nematoden. Dit zijn bodemaaltjes die 's nachts in de bomen worden gespotten. Dit is een duurzaam bestrijdingsmiddel.
- In 2016 is door een extern adviesbureau een onderzoek uitgevoerd naar de omvang, samenstelling en de exploitatie van de tractiemiddelen van de gemeente.

Uit het onderzoek bleek dat de tractiemiddelen nog geen afspiegeling is van duurzaamheid. Bij gespecialiseerde voertuigen is het echter ook niet eenvoudig om alternatieve, duurzame voertuigen en materieel aan te schaffen. Er is weinig aanbod, er zijn weinig mogelijkheden om andere brandstoffen te tanken en de functionele inzet van de voertuigen is vrijwel altijd minder. Ondanks de beperkte mogelijkheden zijn de volgende acties uitgevoerd:

- Bij de aanschaf van klein gereedschap (bv. kettingzagen) wordt daar waar het kan overgestapt op elektrisch.
- Overig motorisch handgereedschap draait op biologisch afbreekbare benzine.
- De nieuwe cirkelmaaimachines zijn voorzien van een lichtere motor in combinatie met hybride, wat leidt tot een lager brandstofverbruik.

Facilitair

- De koffie is UTZ gecertificeerd en de koffiebekers zijn duurzaam.
- Het papier heeft het FSC-keurmerk.
- De gemeente werkt conform een papierarme werkwijze.
- Flexibel werken, waardoor er minder m² kantoorruimte benodigd is.
- De bodes maken gebruik van een elektrische auto.
- De bureaustoelen zijn maatschappelijk verantwoord ingekocht; als een bureaustoel kapot/defect is, wordt deze door onze leverancier uit elkaar gehaald. De onderdelen die geschikt zijn voor hergebruik worden direct weer gebruikt. Alle andere onderdelen gaan terug naar toeleveranciers en worden daar gerecycled.

Recente aanbestedingen

In 2017 heeft de gemeente twee aanbestedingen doorlopen, waarin maatschappelijk verantwoord inkopen/ondernemen een grote rol speelde:

Pilot contract bewonerstevredenheid Poppenhare

In 2017 hebben wij een aanbesteding doorlopen voor een pilot met participatie in het beheer en het onderhoud van groenvoorzieningen, civiel en watergangen. Hierbij staan bewonerstevredenheid, bewonersparticipatie, ontzorging en partnerschap centraal. In de opdracht staat het sociaal maatschappelijke thema van MVI centraal. Daarnaast zijn er duurzaamheidseisen gesteld ten aanzien van het beheer en het groenonderhoud.

Vervanging armaturen voor LED

In 2017 is een nieuw beleidsplan Openbare Verlichting opgesteld. Hierin zijn beleidskeuzes gemaakt voor een meer duurzame openbare verlichting. Zo worden in de komende vijf jaren 900 lichtmasten verwijderd en worden alle SOX, TL-D en TL-S lampen vervangen door LED-armaturen met dimapparatuur.

Ten behoeve van deze beleidskeuze is eind 2017 een openbare aanbesteding doorlopen, waarbij een contractpartner is gecontracteerd voor de vervanging van de armaturen. Naast deze verduurzaming is in de aanbesteding ook een verplichte inzet van het SW-bedrijf voor een deel van de opdracht opgenomen. Hiermee bevatte de aanbesteding ook een sociale component.

Social Return on Investment (SROI)

Binnen de Arbeidsmarktregio Drenthe is in 2016 de wens uitgesproken om in het kader van de samenwerking op de arbeidsmarkt het SROI-beleid te uniformeren. Naar aanleiding hiervan is besloten om gezamenlijk met de gemeenten in Noord-Nederland SROI in te vullen met behulp van het bouwblokkenmodel. Het bouwblokkenmodel gaat uit van een SROI invulling van 5% van de totale aanneemsom, waarbij voor de invulling gebruik kan worden gemaakt van een menukaart met diverse opties. In het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017 is SROI verplicht voor opdrachten met een aanneemsom van minimaal € 200.000,-. Voor leveringen is geen verplichting opgenomen. De uitvoering van SROI in de praktijk wordt in 2018 gemonitord en geëvalueerd.

3.2 Doelstellingen en ambities 2018-2020

In de vorige paragraaf is te lezen dat wij als gemeente op diverse vlakken al heel actief zijn. Deze activiteiten zijn echter onvoldoende om te kunnen voldoen aan de ambities van de gemeente, welke in hoofdstuk twee zijn weergegeven. Om de gestelde ambities te kunnen realiseren, hebben wij in dit actieplan concrete acties opgenomen die ons dichterbij de verwezenlijking van deze ambities moeten brengen.

In deze paragraaf tref je de acties, welke zijn onderverdeeld in acties voor de centrale inkoopafdeling en acties voor de teams welke decentraal inkopen.

Centrale inkoopafdeling

1. Op 1 augustus 2018 is er zicht op de lopende inkoop- en aanbestedingstrajecten en of en op welke wijze MVI onderdeel uitmaakt / gaat maken van deze trajecten.

Op basis van het Inkoopjaarplan 2018 wordt geïnventariseerd welke aanbestedingen in 2018 zijn doorlopen, welke op dit moment lopen en welke er nog aan komen. Per aanbesteding wordt geïnventariseerd welke duurzaamheidsaspecten zijn meegenomen en wat de effecten hiervan zijn. Bij de komende aanbestedingen wordt geïnventariseerd welke aspecten nog kunnen worden meegenomen.

De focus van deze inventarisatie ligt op de aanbestedingen waarbij de inkoopfunctie een begeleidende of adviserende rol heeft. Indien mogelijk worden ook decentrale inkopen meegenomen.

Een deel van de inventarisatie is gedurende het schrijven van dit plan al uitgevoerd. Zo is in de aanbesteding Reconstructie Wachtum SROI toegepast. De SROI accountmanager voert in de voorzomer van 2018 gesprekken met de contractpartij over de uitvoering hiervan gedurende de reconstructie. Het effect hiervan wordt door de accountmanager gemonitord en na de zomer geëvalueerd.

2. Op 1 oktober 2018 is het inkoopjaarplan uitgebreid met duurzaamheidskansen. Dit aangepaste inkoopjaarplan wordt voor het eerst gebruikt eind 2018 bij de inventarisatie voor 2019.

Aan het eind van ieder jaar houdt de inkoopfunctie gesprekken met de budgethouders om inzichtelijk te krijgen welke contracten aflopen en opnieuw moeten worden ingekocht en welke nieuwe inkopen er voor het jaar daarop op de planning staan. Deze planning wordt schematisch weergegeven in een Inkoopjaarplan.

Voor het komende jaar wordt deze lijst uitgebreid, zodat ook direct de kansen op MVI kunnen worden geïnventariseerd. Op deze wijze worden alvast de mogelijkheden op het gebied van duurzaamheid verkend ruim voordat de aanbesteding wordt opgestart. Mochten er ambities zijn die meer voorbereiding vergen, dan is dit vooraf inzichtelijk en kan hier tijdig op worden geanticipeerd.

Het inkoopjaarplan wordt gedeeld met het management, de budgethouders, de accountmanagers Social Return (team Actief voor Werk) en de beleidsmedewerker Duurzaamheid en Klimaat (team Omgevingsontwikkeling).

3. Op 1 januari 2019 hebben wij vastgesteld wat wij in ieder geval niet meer willen doen.

In de voorgaande twee doelstellingen is weergegeven wat wij gaan doen om inzichtelijk te krijgen wat de mogelijkheden zijn op het gebied van duurzaamheid in diverse aanbestedingen. Dat is wat wij WEL gaan doen. Het komende half jaar gaan wij gebruiken om ook inzichtelijk te krijgen wat wij in ieder geval niet meer willen bij de inkoop van werken, diensten of leveringen.

4. MVI in de inkoopstrategie

Op het intranet in het inkoophandboek is een verkorte en een uitgebreide inkoopstrategie ter beschikking gesteld aan de organisatie. In 2018 wordt hierin MVI verwerkt, zodat budgethouders van te voren nadenken over MVI.

5. Onderzoek naar en de ontwikkeling van een scan waarin kansen en maatregelen op het gebied van MVI inzichtelijk worden gemaakt.

Uiterlijk 1 juli 2019 heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar een duurzaamheidsscan en is er een format ontwikkeld voor een duurzaamheidsscan op het gebied van inkoop. De duurzaamheidsscan dient als vervolg op de inventarisatie in het inkoopjaarplan, waarbij in de scan echter zeer uitgebreid de kansen, maatregelen en onderbouwde keuzes worden vastgelegd.

6. Uitvoering Social Return on Investment (SROI)

Tot 31 december 2019 minimaal vier aanbestedingen doorlopen waarin Social Return on Investment is toegepast. De resultaten hiervan worden gemonitord en aan het eind van ieder jaar wordt gerapporteerd aan het bestuur over het effect van SROI. In 2017 heeft de gemeente haar inkoopbeleid gewijzigd en daarin ook concreter invulling gegeven aan Social Return. In de Arbeidsmarkt Regio Drenthe is gekozen voor een uniform Social Return beleid op basis van het bouwblokkenmodel.

De komende twee jaar wordt Social Return waar mogelijk conform het beleid en het bouwblokkenmodel toegepast in aanbestedingen. Om de uitvoering van SROI te borgen zijn twee accountmanagers van het team Actief voor Werk aangesteld als contactpersonen binnen en buiten de organisatie.

Als wij willen dat SROI succesvol wordt toegepast, dienen ook de randvoorwaardelijke aspecten op orde te zijn. De komende jaren worden daarom de volgende concrete acties en afspraken gemaakt:

- In 2018 wordt een interne handleiding voor SROI opgesteld om de procedures intern te borgen. Hierin komen ook standaard bestekteksten, welke kunnen worden toegevoegd in of bij een aanbestedingsdocument.
- Het inkoopjaarplan wordt jaarlijks gedeeld met de accountmanagers Actief voor Werk, zodat zij zelf contact kunnen opnemen met betrokken budgethouder indien zij kansen zien.
- De inkoopfunctie betreft de accountmanagers bij inkooptrajecten waarbij SROI moet of kan worden toegepast.
- Het team Actief voor Werk monitort de inzet en de resultaten van SROI. Jaarlijks op 31 december worden het beleid en de uitvoering van SROI in Coevorden geëvalueerd. Indien nodig wordt het beleid bijgesteld of aangepast aan de hand van de resultaten van de evaluatie.
- In regionaal verband is de gemeente Emmen verantwoordelijk voor het bijhouden van de resultaten in de Arbeidsmarkt Regio Drenthe.

7. Inzet van de beleidsmedewerker Duurzaamheid en Klimaat

Per 15 mei 2018 heeft de gemeente een beleidsmedewerker duurzaamheid en klimaat. De medewerker fungeert als schakel- en coördinatiepunt voor de gemeentelijke initiatieven en voor de beleidsontwikkeling en -uitvoering om Coevorden klimaatbestendiger en duurzamer te maken.

De beleidsmedewerker ontvangt jaarlijks het inkoopjaarplan en wordt vanaf 1 juli 2018 bij iedere aanbesteding ingeschakeld om input te leveren over welke duurzaamheidskansen er aanwezig zijn en op welke wijze dit verwerkt kan worden in de aanbesteding. Hierbij worden mogelijke KPI's onderzocht en wordt er met de budgethouders meegedacht over de afweging financieel en duurzaam.

8. Bezoeken MVI bijeenkomsten

Vanuit het ministerie worden diverse bijeenkomsten georganiseerd ten behoeve van MVI. Om op de hoogte te blijven van actuele ontwikkelingen en tips en tricks te ontvangen over de toepassing van MVI in de organisatie nemen wij jaarlijks minimaal één keer deel aan deze bijeenkomsten.

9. Externe expertise

Duurzaamheid is een heel specifiek en actueel thema, welke voor elk inkooppakket weer andere ontwikkelingen met zich meebrengt. Derhalve is de inhuur van externe expertise een must. Direct na de start van de voorbereiding voor een aanbesteding moet worden vastgesteld of de gemeente de expertise in huis heeft om bepaalde duurzaamheidseisen te verwerken in de aanbesteding. Indien dit niet het geval is,

wordt dit ingehuurd. Daarnaast wordt intern gestimuleerd om meer gebruik te maken van de markt door middel van marktverkenningen, marktconsultaties en expertbijeenkomsten. Op deze wijze kunnen ontwikkelingen en innovaties worden geïnventariseerd en kan een bewuste keuze worden gemaakt over de wijze waarop wordt ingekocht.

10. Lokale MKB

Ten aanzien van het lokale MKB organiseren wij begin 2019 een informatiebijeenkomst over aanbesteden en MVI voor de lokale ondernemers. Op deze wijze komt de gemeente in contact met het MKB en andersom en kunnen beiden laten zien op welke wijze zij elkaar van dienst kunnen zijn.

Decentrale inkoopactiviteiten

11. Verminderen gebruik van fossiele brandstoffen

De gemeente Coevorden heeft op haar werf een eigen tank, waarbij de voertuigen van de gemeente diesel tanken. In 2018 wordt een onderzoek uitgevoerd naar een overstap van diesel naar een andere brandstof, waarbij de doelstelling is om in ieder geval af te stappen van de fossiele brandstoffen. In hoeverre en op welke termijn dit haalbaar is moet blijken uit het onderzoek.

12. Circulair / biobased

De gemeente Coevorden heeft nog niet heel veel ervaring met circulair of biobased inkopen. Om dit echter wel te stimuleren is de doelstelling geformuleerd om tot 2021 twee aanbestedingen uit te voeren met circulaire of biobased aspecten.

13. Mogelijke duurzaamheidsmaatregelen vastgoed

Het team Vastgoed en Infrastructuur en de beleidsmedewerker duurzaamheid en klimaat voeren in 2018 een onderzoek uit naar de mogelijke duurzaamheidsmaatregelen voor de vastgoedobjecten die de gemeente in haar bezit heeft.

14. Afvalscheiding

De gemeente gaat in het najaar starten met afvalscheiding (restafval, koffiebekers en plastic). Papier wordt op dit moment al gescheiden. De kartonnen koffiebekers worden dan gerecycled, een 100% circulaire oplossing. De bekers worden vervoerd naar een speciale papierverwerker (Wepa) die via een uniek sorteerproces de vezels van kartonnen bekers kan scheiden van een (bio-)PE-coating. De papierpulp die overblijft, wordt weer gebruikt voor de productie van tissueproducten, zoals toiletrollen. De PE die overblijft wordt omgezet naar PE-korrels, die als grondstof voor nieuwe toepassingen dienen.

15. Plantsoenonderhoud

In 2019 wordt waarschijnlijk een aanbesteding uitgevoerd voor plantsoenonderhoud. De gemeente wenst hierbij duurzame eisen te stellen aan transportmiddelen, gereedschap en SROI.

16. Herinrichting stationsgebied

Bij de herinrichting van de stationsomgeving is door een externe partij een duurzaamheidsscan uitgevoerd om de duurzaamheidskansen binnen het project inzichtelijk te maken. De aanbesteding staat gepland voor eind 2018/begin 2019.

17. Strooizout

In de aanbesteding strooizout wordt rekening gehouden met duurzaamheid door te kiezen voor het vloeibare dooimiddel natriumchloride. Hier is voor gekozen, omdat dit een duurzamer dooimiddel is dan calciumchloride. Daarnaast wordt in de gunning de duurzaamheid van de door de opdrachtnemer in te zetten voertuigen beoordeeld. Des te duurzamer het voertuig, des te meer punten.

4 Uitvoering actieplan

4.1 Intern draagvlak

Het draagvlak om een bijdrage te leveren aan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen wordt breed gedragen binnen onze organisatie, zowel bestuurlijk als ambtelijk. Dit komt onder andere tot uitdrukking in de keuze voor het thema Duurzaamheid in zowel het Coalitie-alsmede het Raadsakkoord en de wens om te komen tot een klimaatagenda.

Om dit draagvlak te vergroten zetten wij in op:

- De structurele inbedding van een functie beleidsmedewerker Duurzaamheid en Klimaat.
- De benoeming van ambassadeurs duurzaamheid.
- Het organiseren van bijeenkomsten met (externe) deskundige sprekers.
- Het vieren van successen en het delen van inspiratieve voorbeelden.

4.2 Interne rolverdeling

De gemeente Coevorden heeft een zogenaamde gecoördineerde inkoopfunctie. Dat wil zeggen dat de teamleiders annex budgethouders verantwoordelijk zijn voor het tijdig en juist inkopen en aanbesteden. Bij Nationale en Europese aanbestedingstrajecten is het verplicht om een inkoopadviseur te betrekken. De centrale inkoopfunctie is verantwoordelijk voor het inkoopbeleid, het contractenregister, het geven van workshops en het inkoopjaarplan.

4.3 Monitoring en evaluatie

Doordat de gemeente een gecoördineerde inkoopfunctie heeft, ligt de verantwoordelijkheid voor contractmanagement bij de budgethouders. De continue monitoring van de duurzaamheidsaspecten in contracten, wordt derhalve uitgevoerd door de budgethouders. De beleidsmedewerker Duurzaamheid en Klimaat neemt de interne regievoering hierover op zich ten aanzien van de realisatie van de doelstellingen. Dit doet zij door meerdere keren in het jaar de uitvoering hiervan te controleren bij de verschillende teams.

De centrale regie op alle acties uit dit plan ligt bij de centrale inkoopfunctie, waarbij de beleidsmedewerker Duurzaamheid en Klimaat de continue input verzorgt. Elke twee maanden heeft de inkoopfunctie overleg met de beleidsmedewerker Duurzaamheid en Klimaat om de voortgang te bespreken.

Bij de jaarlijkse gesprekken voor de totstandkoming van het inkoopjaarplan zal dit een vast agendapunt zijn. Tevens zal in de verplichte paragraaf Bedrijfsvoering van de Programmabegroting en het Jaarverslag worden gerapporteerd over de gerealiseerde acties en behaalde doelstellingen.